

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám földszint (Arany Bika-bérbázis). — Telefon: 113 (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák délután 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. szám, Arany Bika-bérbázis) félemelet. Telefon: 113 (7 mellékállomással). — Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6 óráig.

Meg kell előzni a válságot

Írta: dr. Balogh István

Ujra felhők tornyosulnak a magyar politika egén. Mint a legtöbb válság idején, az elmúlt két esztendőben, a mostani tüneteknek is valódi okát a külpolitikai konstellációban kell keresnünk. A nagyhatalmak között valami oknál fogva félreértés támadt; erre idegesség kezdődik baloldaltól és megindul a spekuláció és kalkuláció a jobboldalról.

Beszéljünk, ahogyan illik, nyíltan és őszintén. Ha a Magyar Kommunista Párt a jobboldal esetleges spekulációját bizalmatlansággal nézi és ellene ugrásra készen áll, ezt nemcsak helyesli a Független Kisgazda Párt, hanem újra és megint leszögezi, hogy ilyen harcban együtt fogunk küzdeni a Kommunista Párttal és a többi koalíciós párttal a magyar demokrácia függetlensége és szabadsága érdekében. De, ha a Magyar Kommunista Párt ezeket az oktatlan, sőt bűnös spekulációkat a Kisgazda Pártban keresi, akkor téved. Tehát a magyar demokrácia megbonthatatlan egysége érdekében a Kisgazda Párt külpolitikája irányában álláspontját vegye revízió alá.

A Független Kisgazda Párt külpolitikai orientációját illetőleg állást foglalt Debrecenben és erről az álláspontjáról le nem tért, azt meg nem változtatta, amellyel ki akar tartani és ki fog tartani.

A politikában általában, a külpolitikában még fokozottabb mértékben kizárólag az érdek az irányadó. Amikor tehát a Kisgazda Párt a magyar demokrácia külpolitikáját a szovjet-magyar barátság alapkövére építette, elhatározásában nemcsak az a hála vezette, amellyel a Vörös Hadseregnek tartozik a náci terror által való felszabadításért, nemcsak az a köszönet, amely a Szovjetunió kormányának joggal kijárt azért, hogy elsőnek nyújtott segédkezet, sőt tette lehetővé a magyar demokrácia felelődségét és a legyőzött magyar népek független magyar köztársasággá való fejlődését, mert ezek csak érzelmi okok lettek volna, melyek esetleg változhatnak. Ma vannak, holnap nincsenek. Külpolitikánkat arra az érdekre építettük, hogy a 8 milliós magyar demokratikus köztársaság fejlődését, népének anyagi jólétét, dolgozóinak anyagi biztonságát csak úgy tudja állandósítani, ha földrajzi szomszédjával, a 200 milliós Szovjetunióval olyan bizalmi légkört teremt, amely számára biztosíthatja mindazokat a feltételeket, amelyekre a reményei megvalósításához szüksége van.

Ez a Független Kisgazda Párt külpolitikai álláspontja s ez nem lehet új sem a Magyar Kommunista Párt vezetői, sem a magyar nép milliói előtt. Ezzel a külpolitikai programmal indult a Kisgazda Párt az 1945-ös választásokon és ezzel kapta meg a reája eső szavazatok millióit. A Független Kisgazda Pártnak ezt a külpolitikai állásfoglalását ismételtelen kifejezte a Magyar Köztársaság elnöke, — mint pártvezér és miniszterelnök és azóta is. Ennek adott kifejezést ismételtelen, mint pártvezér és miniszterelnök, Nagy Ferenc és ezt a politikát csinálja a Független Kisgazda Párt szándéka szerint a koalíció külügyminisztere, Gyöngyösi János, s ha szabad magamra is hivatkoznom, úgy is mint államtitkár, még nagyobb súllyal, mint a Független Kisgazda Párt megbízott főtákar, ugyancsak ennek a külpolitikának adtam kifejezést.

Mégis Révai József a „Szabad Nép” vasárnapi cikkében, Rákosi Mátyás pedig kaposvári beszédében arra hivatkozik, hogy a Kisgazda Pártban hivatalos és nemhivatalos tevékenység folyik, mert, íme, itt egy képviselő, ott egy párttitkár állítolag olyan külpolitikai kijelentéseket tett, amelyek a Kisgazda Párt hivatalos álláspontjával ellentétesek. Azt mondja Rákosi Mátyás: „A Kisgazda Párt egyik vezető képviselője, Sziájtó Zemplémben ugyancsak a külföldi kölcsonnel kapcsolatban, azt mondotta: nekünk olyan kölcsön kell, amely feltételekhez lesz kötve.” Megvallom, elképzelhetetlen, hogy valaki, magyar ember, inkább fogadna el külföldi kölcsönt feltételekhez kötve, mint feltétel nélkül. De tegyük fel, hogy mégis megtörtént, feltéve, de meg nem engedve, Rákosi Mátyás tudhatja, hogy ilyen nevű képviselője a Kisgazda Pártnak nincs, még kevésbé vezető képviselője (ha ugyan van ilyen megkülönböztetés). Felvilágosíthatom, van a Kisgazda Pártnak Zemplémben egy Sziájtó nevű párttitkára. Ismétlem, feltéve, de meg nem engedve: ha ez a Sziájtó valóban elmondta volna azt, amit neki tulajdonítanak, szembeállítható-e az ő álláspontja mindazokkal, akiket előbb felsoroltam? Ilyen halálosan komoly kérdésben több tárgyilagosságra volna szükség, mint amit tapasztalunk.

A Magyar Kommunista Párt legyen tárgyilagoss és legyen több bizalommal a Kisgazda Párt iránt annak külpolitikája tekintetében. mert ha továbbra is megmarad bizalmatlanságban és folytatja ebből származó taktikáját, ez végzetes következményekkel járhat a magyar demokrácia szempontjából, elsősorban annak eredményeit illetően.

A Magyar Kommunista Párt pontosan olyan jól tudja, mint mindannyian, hogy mi volt az 1919-es forradalom sikertelenségének oka. Forradalmat csináltak Magyarországon a parasztság nélkül. Ez talán másutt lehetséges, nálunk elképzelhetetlen. Ezért indult biztos alapon a demokrácia Szegedtől Debrecenre át Budapestig és végig az országban, mert együtt a parasztsággal jartuk az utat és együtt a parasztsággal akartuk s akarjuk kiepíteni a jövőt. Az együttjárást az úton ne becsúljuk alá. A Magyar Kommunista

Az amerikai gabona beérkezéséig öt dekával csökkentik a kenyérfiadagot

A nagybankok ellenőrzése és más kérdések a G.F. előtt

A Gazdasági Főtanács szerdán tárgyalta a nagybankok ellenőrzése tárgyában készült rendeletet és hozzájárult annak a legközelebbi minisztertanács elé való terjesztéséhez. A rendelet értelmében a pénzügyminiszter a Pénzügyi Központ I. kúriájába tartozó valamennyi bankhoz miniszteri biztost küld ki a bankműveletek közérdekű feladata folyamatos ellenőrzésére és vagyonallaga megőrzésére. — A miniszteri biztosok marasztaló hatású óvat emelhetnek a pénzügyintézetek bármilyen ügylete ellen, amely a kormányzat pénzügyi politikájának szellemével ellentétben áll. Óvás esetén a pénzügyminiszter dönt. Az állami ellenőrzés alá helyezett pénzügyintézetek részvényeit a birtokosok,

vagy tulajdonosuk köteles a Pénzügyi Központnál június 15-ig bejelenteni.

A dolgozókkal való közvetlen kapcsolat érdekében a G. F. tanácskozási joggal megbizta a szakszervezeti tanács és a mezőgazdaság képviselőit, hogy a dolgozók véleményét a tervezett intézkedésekkel kapcsolatban az ülésen kifejtessék és érdekelteket közvetlenül is érvényesíthessék.

A kenyérhelyezet nehézségeinek áthidalása érdekében a G. F. már az év elején intézkedett Amerikából 2400 vagon kenyérgabona vásárlása iránt. Azonban csak június végére várható az amerikai gabona megérkezése. Ezért a G. F. kénytelen volt magáévá tenni a kenyérellátás

miniszteri biztosaqnak javaslatát, a kenyérfiadagoknak általános napi 5 dekával való csökkentésére. A csökkentés az amerikai gabona beérkezéséig marad érvényben. Ezzel az átmeneti csökkentéssel a kenyérszükséglet az új termésig — már meglévő készletből biztosítva van. Cukor és olcsóbb árú rizs mindenütt kapható.

Foglalkozott a Főtanács a cséplési mezőgazdasági üzemenyagellátással is.

A mezőgazdasági termelés támogatására a G. F. 10 ezer tonna nyersfoszfát behozatalához biztosította a szükséges hiteleket és állami támogatást rendszerezte a fonalványnevek (len, kender) termelésének biztosítására.

Gondoskodás a hadifoglyokról

Focsaniban 1300 magyar hadifogoly van - 35 szerelvény útban van Focsani felé

A hadifoglyok hazatérését előkészítő bizottság ülést tartott. A pénzügyi albizottság jelentette, hogy a jelenleg 45 forintra megállapított ellátást 72 forintra kell emelni. Felmerült a hadifogoly-céladó bevezetésének terve. A MÁV ingajáratokat állít be, melyek Debrecen és Focsani között fognak közlekedni. Debrecenben 160 önkéntes munkatérítést képeznek ki. Megállapítást nyert, hogy a Debrecenben lévő átvevőállomás négyezer ember átmeneti elhelyezésére és fertőtlenítésére fel van készülve. — Kimondták, hogy a hazatérte-

ket lakóhelyükön a hatósági orvosok húsz napon át orvosi vizsgálatban kötelesek részesíteni. Intézkedés történt, hogy a hazatérő hadifoglyok a szabad árusítási jogositványok megszerzésénél előnyben részesüljenek. A kispáros és kiskereskedő hadifoglyok 1500—2000 forint hitelt kapnak. A szakmunkások elhelyezéséről a szakszervezeti tanács, a nem szakképzettekéről pedig a közmunkáknál gondoskodnak. A mezőgazdasági munkások elhelyezéséről a földművelésügyi minisztérium gondoskodik. A hazatérők részére 60.000

katasztrális hold föld van tartalékolva. Augusztus elsejéig 60 ezer hadifogoly részére biztosították élelmezést.

Ujhelyi Szilárd min. osztályfőnök a hadifoglyok érkezésével kapcsolatban következőket mondotta:

— Jelenleg a helyzet az, hogy Focsaniban 1300 magyar hadifogoly tartózkodik, 35 szerelvény pedig útban van Focsani felé. — Bizonyosra vehető, hogy a hadifoglyok folyamatos hazaszállítására a napokban megindul.

Eisenhower, Smuts tábornagy, Hoover és Wallace a háború elkerüléséről és a békéről

Washington. Eisenhower tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke, az amerikai tüzérbiztosító társaságok élén azt a javaslatot terjesztette, — hogy a háborút töröljék a kikerülhetetlen elemi csapások jegyzékéről és minősítsék olyan bajnak, amely megelőző, vagy ellenőrző rendszabályokkal megakadályozható. A tábornok ezzel kapcsolatban négy pontból álló programot dolgozott ki. A program értelmében az állampolgárokat kell világszerte tanítani arról, hogy mit tegyen a háború okai ellen; el kell fogadtatni velük, hogy vállaljanak felelősséget azért, hogy saját lehetőségeikhez képest kiküszöböljék a háború okait. Eberségre kell ösztönözni a közösségeket

és küzdeni kell a nemtörődöm-ség ellen.

Smuts tábornagy, a délafrikai parlamentben ismertette a kormány általános politikáját.

— A nemzetközi helyzet komoly ugyan — mondotta —, ez azonban nem jelenti azt, hogy újabb háború van küszöbön, — mert a világ boféfáradt a háborúba. A világ súlyos válságát elsősorban gazdasági okok idézik elő és ennek körülményei éppen olyan veszélyesek, mint azok, amelyek a világháborút előidézték. Ha Németország és Ausztria tönkremenne, nehéz helyzetbe kerülne a szomszédállamok is és így Európa helyzete fenyegetőbbé és súlyosabbá válna, mint bármikor.

Hoover, az Egyesült Államok

volt elnöke kijelentette, hisz abban, hogy a világ gazdasági talpraállítása 2—3 éven belül megtörténik, ha abban a Szovjetunió és Franciaország közreműködik. Szerinte Európában a szocializmus felé fordulás egyike az ipar talpraállítását késleltető nagy tényezőknél. A volt ellenséges országok iparáról le kell venni a béklyókat. Arra számít, hogy a legközelebbi aratásig Európa ugyancsak kemény kapcsolatban néz elébe élelmiszer dolgában.

Wallace volt amerikai alelnök, az Oregon állambeli Portlandban elhangzott beszédében a haladó amerikai polgárok gyűlésén kijelentette, hogy minden olyan kísérlet, amely az egész világot a Szovjet Unió ellen igyekeznék egyesí-

Pártot, annak működését és annak vezetőit azért is fogadta bizalommal a magyar nép, mert a Független Kisgazda Párttal együtt jelent meg a politikai közéletben és a Független Kisgazda Párt minden alkalmat megragadott arra, hogy a Kommunista Párttal való további szoros és bizalmas együttműködés szükségességét hirdesse és megvalósítsa.

A „Szabad Nép” vasárnapi számában a második oldalon ez az alcím van: „A magyar parasztság csodálatos küzdelme az új termésért.” Ez a csodálatos küzdelem nemcsak elismerést követel magának és becsületet, hanem részt a demokrácia eredményeiből és mindenkifelelt bizalmat maga iránt, hogy csodálatos küzdelmet és ezáltal az új-jáépítésben való részvételt min-

denki megbecsülje és legalább bizalommal viszonyozza. Szörnyű volna, sőt végzetes, ha ennek az egyszerű igazságnak meg nem értése szakadékokat ásná a Kisgazda Párt vezetői és tömegei között.

Igazolvány képek
HORVÁTH FOTÓRÓL,
Simonffy utca 1/b.

CSOKONAI SZÍNHÁZ 29-én, csütörtökön fél 8-kor

Hortobágyi Arthur

40 éves színészi jubileuma
„A vén gazember”
Közös beszédet mond Szabó Kálmán polgármester

Telefon: 110

teni, a világot szembeállítaná az Egyesült Államokkal.

— Megjósolom — mondotta Wallace — hogy azok az amerikai erőfeszítések, amelyek európai szovjetellenes táborba való belépésre kényszerítik, arra fogják készíteni Nagybritanniát, Franciaországot, a skandináv államokat és Európa többi országát, hogy a szovjet érdekszférához csatlakozzék.

Wallace végül ismételt követelte az európai segélyprogram összeállítását. Hangzott, hogy a kommunizmus dollárokkal vagy fegyverekkel nem lehet lefőzni. A kommunizmus csak úgy tűnik el — mondotta — ha szégyenség és a kizsákmányolás megszűnik az egész világon. (MTI)

Az olasz kormányválság

Róma. De Gasperi kereszténydemokrata miniszterelnök, az olasz alkotmányozó nemzetgyűlésben bizalmi szavazásra bocsátotta a kormányalakítás kérdését. Jól értesült körök szerint a kormányt keresztény demokratákból állítanák össze és néhány szakértő is helyet kapna benne. Hír szerint ha csak a politikai helyzetben az utolsó pillanatban nem jön létre változás, az új kormány szélesebb alapokra helyezése kudarca következtében a válság megoldásáért De Gasperi magára vállalja a teljes felelősséget. Ugy hiszik, hogy De Gasperi legújabb lépése megkapja a nemzetgyűlés támogatását.

Az olasz kormány szóvivője közölte a sajtó képviselőivel, hogy a Washingtonban tartózkodó olasz küldöttség tárgyalásai még csupán a bevezető eszmecserenél tartanak. Alapítványok tehát azok a hírek, hogy az Egyesült Államok kormányja nyomást gyakorolna Olaszországra a gazdasági küldöttség révén, — a geopolitikai válság ügyében.

BELPOLITIKAI HÍREK

Szakasits Árpád tegnap a budapesti Láng gépgyárban beszédet mondott. Többek között kijelentette, hogy pártja az egész hitélet államosságát akarja jól átmondott terve alapján s addig is a teljes állami ellenőrzést. Bejelentette, hogy jön a vagyondézsma. Hangzott, hogy a Szociáldemokrata Párt a munkásszolgálat és a forradalmi osztályharc pártja. Az üzemek belső torzalkodását meg kell szüntetni. Felvetette az új választások lehetőségét is.

A Kommunista Párt politikai bizottsága kimondta, hogy az árdragítás letörésére további erőlyes rendszabályokra van szükség. A bizottság szerint csak állami ellenőrzéssel nem lehet a nagybankokat a hároméves terv szolgálataiba állítani. Sajnálatos állapította meg a bizottság, hogy a Szociáldemokrata Pártnak ebben a kérdésben vagyilag állapontja van. Vegy az egész hitélet államosságát követeli, vagy pedig a teljes állami ellenőrzést. Az előbit hajlandó az MKP támogatni. A Kommunista Párt most már 25 holdban és 75.000 forintban kívánja a vagyondézsma alsó határát megszabni, ellentétben az eddigi 15 holddal és 50.000 forinttal.

Allandó

BUTOR kiállítás

KILLER EDE börtörizletében

Vételkényszer nélkül megtekinthető. Kedvezményes fizetési feltételek. Piac-utca 68. szám.

Mindenféle

fuvarozást

vállal Kovács Timár-utca 24.

Igmándi keserűvíz

Imád kapható: Juhász L., Kontsek Géza, Főzser és Gyarmat st. Hangya utcában. Főzserkereskedők Áruházához Szövetkezetnél és minden üzletben.

„Először a kabát azután a gomb!”

A vármegyei kisgyűlés foglalkozott az alispán előterjesztésével: a közúti alap terhére egy hatuléses személygépkocsit vásárol a megye 30.000 forintért. — Kónya László (Parasztpárt) nem fogadja el az előterjesztést, — amelynek indoklása szerint az autóval fogják ellenőrizni a megyei útépitéseket. Előbb az építés induljon meg, azután kerüljön sor autószerelésre. Kálmán Ferenc (Kisgazda) is azt a jó magyar mondást idézi, hogy „először a kabát, azután a gomb”. Torma Kálmán alispán rámutat arra, hogy az autó hiányában nem tudták eddig szabályszerűen végzni a különféle átvételeket; például az útépitéseknél a kavicsnak a helyszínen átvétele az államépítészeti hivatal, az alispán és a megyei számvevőség kiküldöttjeinek jelenlétében történhet csak meg; eddig ezt — az autó hiányában — nem tudták megtenni. Dózsa György (Kisgazda) kifogásolja, hogy ilyen fontos dolgokban nem volt eddig

Tagad a gyilkosságokkal vádolt Kukucs, de a tanuk ellene vallanak

A debreceni népbíró dr. Tomola elnöke alatt szerdán tárgyalta Kukucs József nyilas vezér gyilkossági bűntudját. A tárgyalást igen nagy érdeklődés kísérte. A vádirat Kukucs Józsefet, — aki 1913-ban született, debreceni vaskereskedősegéd volt, — többrendbéli gyilkossággal vádolja. Így 1944 október 11-én Vécsközség közelében a szőlőkészen levő Dániel Ferenc nyilással együtt, előzetesen összehúzóval agyonlőtte Jeney Kálmán és Márkus Lujzát, azután elrabolták 200.000 pengő készpénzt és fémlőlo pengő értékű ékszereit. Egy másik vádpont szerint 1944 őszén Budapesten a Hollán utcában egy sárga színes zsidót lőtt agyon, általában résztvevett a zsidók üldözésében és nyilas tevékenységét folytatta.

Két szuronys börtönör vezető be a vádlottat, aki most a népbíró előtt vizsgálójára a rendőrség és a népbíró előtt tett belismerő vallomását. Bűnösnek érzi magát a nyilas szereplés miatt, de a gyilkosságokat, számonkérésüket tagadja. Szerinte Jeney Kálmánról Dániel Ferenc nyilas társa ölte meg és rabolta ki, amikor Debrecenből együtt menekültek, és találkoztak Jeney Kálmánval, akinek, amikor a szekere felborult, kifecamodott a bokája. Azzal az ürüggyel esalta el Dániel, hogy autót szerez neki és így hamarabb feljuthat Pestre. Dániel a gyilkosság után mondta neki, „képzeld Józsa, megöltem Jeneyt” és utána hívta, hogy segítsen elmenetni. A budapesti gyilkosságot is tagadja, azt is Dániel követte el, neki Dániel mondta el annak lefolyását. A Kapás-utcai Hűség-házba több ízben bejárt, de ott nem működött, debreceni foglyokkal, Sebastyén építésmérnökkel és családjával ott találkozott. Azt állítja, hogy a rendőrség előtt kényszer hatása alatt tett belismerő vallomást és azért ugrott ki a II. emeleti ablakból is kihallgatás alatt.

A népbíró azután a tanukat hallgatta ki. Dr. Fehér Endre debreceni fogorvos a Vécsközségben

Alföldi Takarékpénztár DEBRECENBEN

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete.

Betéteket legelőnyösebben gyűmölcsözteti.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Szolgálatát előzékeny, gyors és pontos.

CSEPEL, CSODA kerékpárok

6 havi, rádiók

12 havi részletre.

MAYER EMIL cég

Kossuth u. 13. Birtvány u. 5.

Telefon: 380.

APOLLO MOZI

Greta Garbo ídel egyetlen filmje. KÁTARCU NÓ. — Amerikai filmcsemege. Garbo nevet, jancsól, csábit minden varázsszóval!

Előadások: Fél 6, fél 7 és fél 9 vasár. és ünnepnap de; 11 órákor is.

Telefon: 194

METEOR

film színház

Május 1. 29. — Kútvárosi órázsa. Karady Katalin, Nagy István izgalmas magyar filmje. Híradó.

Előadások: fél 6, fél 8 órákor.

zettek elő. Herceg Kukucs nyilas tevékenységéről és visszaéléseiről vall és rablógylkosnak tartja Kukucsot. Kukucs azt állítja, hogy Herceg neki haragosa. Izgalmas szembeállítás során gorombaságokat vágnak egymás szemébe.

A népbíró még több tanút hallgatott ki, majd a tárgyalás folytatását péntek reggel 8 órára tűzte ki.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy akik magukban színesít, rendezői, operatőri tehetséget érznek, jelentkezzenek hivatalos helyiségünkben bővebb felvilágosítás végett.

Ma, csütörtökön délután 5 órakor a F. I. összes egyetemi csoportja nagygyűlést tart a Kisgazdapárt nagyeremében. A nagygyűlésen felszólal Óry István Debrecen főispánja mellett több nemzetgyűlési képviselő, valamint a Független Ifjúság képviselője.

A népi csoport vasárnap délelőtt 10 órákor a nagyeremben tart összejövetelt.

A szabó-, varró- és főzőtanfolyam záróvizsgája folyó hó 31-én, szombaton lesz a Kishégyesi-úti gazdaszóny képző iskolában.

A Független Ifjúság Szóv Tanfolyamára jelentkezni az Ifjúsági Irodában lehet. A tanfolyam június 1-én kezdődik.

Pártközi értekezlet az iparostületi választás ügyében

Tegnap a városüzán pártközi értekezlet volt az Iparostületi választás ügyében. Az értekezlet zárt volt. Ertesülések szerint az értekezlet eredményre nem vezetett és így a beadott fellebbezéssel a városi tanács fog foglalkozni és másodikokú döntést hozni. A debreceni iparosság feszült érdeklődéssel néz a döntés elé; annál is inkább, mert demokratikus jogainak érvényesülését látja megcsorhítva a választás eredményének elsőfokú megsemmisítésében.

Az Árfelügyelet képviselője a kereskedő kongresszuson

Az országos kereskedő kongresszuson a debreceni árfelügyelet vezetője, Káldor Elza is felszólt. Beszédében rámutatott arra, hogy a kereskedőellenes angulat a nagy áruhiány okozza, amiért a kereskedő társadalmat nem terheli a felelősség. Helyeselte, hogy az árukat a vidéki szükségletek szerint osszák szét, ami a feketepiaci megszűnését fogja eredményezni.

Tömegmérgezés a tojásos tésztától

Budapest. Kedden este a Magyar Ruggyantaáru Gyár telepén a gyár munkásai közül többen súlyos mérgezési tünetekben rosszul lettek. A helyszínrre kiszállott mentők közülük 57-et kórházba szállítottak. A kórházban a vizsgálat során megállapították, hogy az éjjeli turnusban dolgozó munkások a vacsorától lettek rosszul. Tojásos tésztát vacsoráztak és valószínű, hogy ez tartalmazott mérgező anyagokat. A tömegmérgezés ügyében megindult a vizsgálat.

Szemüveget-napszemüveget nagy választékban

VOJTH IMRE látszerészti

Kossuth-u. 2. (Városháza épület) — Szolid árak!

Vigszínház

mozi

Ma utoljára Kacagó-cs!

Debrecenben először! A legragyogóbb amerikai filmbohózat:

Férfiak kedvence

Fősz.: Rosalind Russel.

Előadások: 4, 6, 8 órákor.

PÁRTELET

A pedagógus csoport f. hó 30-án pénteken délután 6 órai kezdettel rendkívüli gyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel kérjük, hogy pártunk nevelő tagjai teljes számban és pontosan jelenjenek meg. Vezetőség.

Vasady-Kovács államtitkár lemondott

Dr. Vasady-Kovács Ferenc pénzügyi államtitkár lemondott. Utóda dr. Főris László, a minisztérium elnöki osztályának főnöke lett.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Csütörtökön fél 8-kor: A vén gazember. Hortobágyi Arthur 40 éves jubileumi előadása.

Pénteken délután 4-kor: Jancsi és Juliska.

Pénteken este fél 8-kor: A vén gazember.

Szombaton fél 8-kor: Két lány az utcán. Pálleres

Eredménytelen a színházi pályázat

A színházi bizottság tegnap foglalkozott a színház bérletére beérkezett három pályázattal. Megállapították, hogy egyik pályázó sem nyújt sem művészi, sem anyagi biztosítékot. — Eppen ezért valószínűleg eredménytelenek fogják minősíteni a pályázatokat és a színházi bizottság tagjai egyenként fogják tárgyalni a pályázókat. Most már ezúttal jöhetnek Belczai István a jelenlegi színházgázgató is, abban az esetben, ha a színházgázgató a felmondást visszavonná.

Közözi Géza, aki benyújtotta a Csokonai Színház bérletére pályázatot, jeltébe helyezze a szükséges birtéknépt.

László Imre, Csolányi József, Utry Anna június 4-én 5-1 magyar néta kívánásangversenyén a Birkán mikrofonok közöttük a kitűnő énekeseket, úgy hogy a hajamos teremben mindenki lelt élvezni.

Dulnak a náok. Tovább peres a film: a második világháború eseményeit felölő monumenális filmsorozat második fejezetét szombaton délután 3 órákor mutatja be a Vigszínház. Hétfőn és kedden ugyanabban az időben vetítik a sorozat Dulnak a náok c. fejezetét, míg vasárnap két előadás lesz: délelőtt 11 és 12 órákor.

A debreceni leánycserkész jubileuma

Június 1-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a város leánycserkész Unióját rendeznek. Ekkor ünneplik meg a debreceni leánycserkészet húszöt éves fennállását.

Dr. Versényi Klára, a Társulat Kereskedelmi Leányközpontja igazgatója, négy fog visszatekinteni megvezetését, melytől a nemes mozgalmak, amelyek célja a minden közösségi munkában való részvétel által az emberek egymáshoz közelebb hozása volt s a jövőben is ez marad mindig.

A nagyszabású ünnepségen résztvevő város minden cserkészcsapata, az általános és középiskolásokon kívül az iskolán kívüli csapatok is. Műsorukon a felavatás után az ország különböző vidékein ma is élő jancsokat énekeltek, balladákat és népszokásokat mutatják be a közönségnek.

Csecsemő holttest a vonaton

Csecsemőholttestet találtak a budapesti vonat félreeseo helyén. A kis holttestet az állomáson fedezték fel. A vizsgálat megindult annak tisztázására, hogy a csecsemő bűncselekmény áldozata-e?

Tiszta gyapjú szövetek

KISS-nél.

Piac-utca, Alföldi palota.

Zománczott tűzhelyek, háztartási cikkek nagy választékban.

TÓTH GYULA vasúzet

Városháza sarok.

Drágaság kérdése és a kislakásépítés

A város törvényhatósági bizottsága tegnap Öry István főispán elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott. Napirend előtt Szabó István (szom. dem.) szövegtervezést, indítványozta a drágaságot; indítványozta a drágaság és az árdrágítók elleni intézkedések hatályosabbá tételét sürgetve.

A közgyűlés egyetlen pontja a 100 kislakás felépítésére felveendő egymillió forintos államkölcsön telekkönyvi biztosításáról szóló kötelezvény kiegészi-

tése volt. — A kiegészítés kétoldali nyilatkozattal történt, ezt a város, mint adós nevében a polgármester, az állam, mint hitelező nevében az építés- és közmunkaügyi miniszter írja alá. A kétoldali nyilatkozatban foglaltatik majd a belügyminiszter által szükségesnek tartott kijelentés, hogy az egymillió kölcsön a Speyer-kölcsön után második helyen következik a telekkönyvi bekebelezésnél. — A közgyűlés így határozott.

Megoldódott az Ovoda-utcai rejtély, öngyilkosságot követett el Jávorszky

Beszámoltunk arról, hogy az Ovoda u. 3. sz. alatt holtan találták, mindkét karján felvágott erekkel, elvérezve Jávorszky Gyuláné 47 éves asszonyt. Máv. tisztviselő feleségét. A nyomozás több gyanus körülményt észlelt a helyszíni vizsgálat során, így többek között az a feltevés alakult ki, hogy a halott asszony búcsúlevele nem Jávorszky kezétől származik és a levélből több mondat olóval ki volt vágva.

A megindult alapos vizsgálat teljesen megdöntötte az első feltevéseket és kétséget kizáróan megállapították, hogy Jávorszky-né, a halott meggyilkoltát, idegzetét fokozódó aggodalommal figyelték családtagjai, lányának a MÁV. beszerzősopornál elköve-

tett sikasztással kapcsolatban történt lefoglalása pedig teljesen eltorzította, öngyilkosságot követett el. A búcsúlevelét sajátkezü írásra, csak feldult lelkiállapotban rótt kusza betűi eltertek rendezésénél, ez okozta az első percekben feltételezett különbséget. A tragédiát megelőzően arra akarta rábíjni férjét, hogy legyenek közösen öngyilkosok, ekkor azonban még sikerült Jávorszkyknak lebeszélne. Mikor azonban magára maradt, kihasználva néhány órai egyedüllétét, felvágta karján ereit a konyhakéssel.

Az ügy kapcsán őrizetbe vett egyik hozzátartozót a vizsgálat befejezése után szabadon bocsátotta a rendőrség.

A debreceni kirakatverseny eredménye

Az országos kereskedő kongresszus alkalmából a debreceni kereskedők kirakatversenyét rendeztek. A jury Radó Rezső kamarai főtitkár elnöke alatt tegnap döntötte el a verseny eredményét. A bíráló bizottság tagjai voltak: dr. Balogh Gerő ügyvéd, Várkonyi Károly festőművész, Ujlaky Sándor textilkereskedő és Tóth Sándor fűszeres. Az eredmény a következő:

Holtversenyben első Benyás Emil cég és Bohátka László textilkereskedő kirakata.

Második holtversenyben: Hegedűs-Reich József Csapó-utcai, Harsányi Istvánné Piac-utcai textilkereskedők, Vojtás Imre Kossuth-utcai látványos.

A III. csoportban Szabolcsi

Sándor illatszerezés, Izsák RT. festékes, Bleich Béla uridivat, Vágó Sándor ruhakereskedő céget ismerték el.

A IV. csoport: Braun Zsigmondné Dégenfeld-terti textil és Kollár Lajos ékszerész.

A bizottság a mérlegelés során figyelembe vette a kirakatversenyeknél az illető kereskedők odaadó buzgalomát és áldozatkészségét és méltányolta azt a törekvést, mellyel a Debrecenben megjelent vidéki és budapesti kereskedők előtt kifejezésre juttatták a debreceni kereskedők éniakaratát.

A kirakatverseny egyébként előjátéka az őszi kiállítások rendezendő nagyobb versenynek.

Szombathely emelni akarja a rendőrség létszámát

A vármegye közgyűlése foglalkozott Szombathelyi törvényhatóságának átiratával a rendőrség létszámának emelése és fizetésének javítása érdekében. Dóró Mihály (Parasztpárt) kijelentette, hogy nem kell emelni már a rendőrség létszámát, mert akkor lassan odajutnánk, hogy „az ország egyik fele őrizné a másikat”. A rendőri fizetések emelését is szükségesnek tartja. A közgyűlés úgy határozott, hogy Szombathely átiratában foglaltak közül csak a rendőri fizetések javításával ért egyet.

Megkerült a meggyilkoltak hitt vásárosnaményi jegyző

Harsányi Károly vásárosnaményi jegyző napokkal ezelőtt eltűnt. A jegyző, akinél nagyobb összegű pénz volt, Budapestre utazott, majd visszatérőben Budapest és Debrecen között látták is a vonaton két férfi társaságban, az egyik kalauz vallomása szerint azonban később nyomtalanul eltűnt a csak postgyászát találták meg fiúkéjében.

Az eltűnést be is jelentették a rendőrségen, majd egyes lapok már Harsányi jegyző meggyilkol-

lásának álhírért közölték. A keddi napon aztán a rendőrségen egyik hozzátartozója visszavonta a Harsányi jegyző eltűnése ügyében beadott bejelentést, mert a jegyző megkerült, hazatért.

Szeretetház és új egészségügyi intézetek a megyében

A vármegyében a közeljövőben új tüdő- és nemibeteg gondozó intézeteket létesítenek. A központi járás tüdőbeteg részére Debrecenben, a püspökladányi járás tüdőbeteg részére Püspökladányban állítanak fel gondozó intézetet. Hajdúszoboszlón nemibeteg gondozó intézetet és tüdőbeteg gondozót, Hajdúnánáson pedig tüdőbeteg gondozót létesítenek. A két utolsó helyen a város 40 százalékat, a vármegye és az állam 30-30 százalékat vállalja a létesítési költségeknek.

Ezenkívül a Vámpérecs határában levő Farkasvölgyi tanyán járási szeretetházat állítanak fel a járás elaggott, munkaképtelen szegényei számára.

A vármegyénél még hat új egészségügyi állást szerveznek az egészségügyi segédszolgálat keretében. Egészségvédő lesz Szoboszlón, Püspökladányban, Nádudvaron, Debrecenben Balmazújváros és Vámpérecsen.

H I R E K

Dolgozz, hogy dolgozhass!

Agyúvédékekkel futballoztak

Agyúvédékekkel futballoztak labdarugómezőkről hazatérőben Juhász Lajos és Papp József fiatal hajdúhadházi fiúk. A lövedéket egy útszélén levő ágyuroncából vették ki. A lövedék egy rugós után felrobant és mindkettőn súlyos sérülést szenvedtek.

— Várható időjárás: Mérsékelt északi, északkeleti szél, többfelé záporozó, zivatar. A meleg még tovább tart.

— Ügyeletes gyógyszerárak: „Kossuth” Piac u. 26. „Szentháromság” Szabó Kálmán u. 24.

Rádióműsor. Csütörtök: 6.30: Fala-rádió, 6.45: Reggeli torna, 7: Hírek, 7.20: Attelepítési Kormánybizottság közl., 7.30: Római katolikus vallású főóra, 8: Szórakoztató zene, 9: Jazz, 10: Hírek, 12: Hírek, 12.15: Házi együttes, 13: Előadás, 13.15: Freymann Magda zongorázik, 13.45: Előadás, 14: Hírek, 14.10: Mindennapi kérdések, 14.25: Magyar nóták, 15.15: Rádióiskola, 15.55: Műsorismertetés, 16: Hangemezek, 16.15: Előadás, 16.30: Gyermekrádió, 17: Hírek, 17.10: Parthíradó, 17.20: Hadifogoly híradó, 17.25: Vöröskereszt közl., 17.55: Attel, Kormánybizottság közl., 18: Dalcarnoktól az Oriemig, 18.45: Előadás, 19: Tócsa, 19.45: Hírek, 20.45: Hírek, 20.45: Fala-rádió, 21.50: Hírek oroszul, 22: Hírek, 22.20: Mit hallunk holnap? 22.30: Attel, Kormánybizottság közl., 23: Kevese szó sok lemez, 24: Hírek, 0.10: Hírek franciaul, 0.20: Hírek angolul. Péntek: 11: 17: Ótórai zene, 18: Hírek, 18.05: Debreceni Kollégiumi Körös, 19: Fala-rádió, 19.10: Regi francia dalok, 19.40: Harmonika rádiószó, 20.15: Sportzseme, 20.30: Rádiószabályozgatás, 21: Hírek, 21.15: Beszélgetés Lén Ludowik professzorral, 21.35: Hangemezek, 22.15: Schumann művek.

— Kodály Zoltán sikere Moszkvában. A moszkvai rádió beszámolt arról, hogy Kodály Zoltánnak a moszkvai konzervatóriumban rendezett hangversenyén rendkívül sikere volt, különösen a „Háry János” szíttel.

— Nevelők továbbképző tanfolyamát befejező nyilvános vita-előadás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése a nevelők számára rendezett négyhónapos világnézeti és szakmai továbbképző tanfolyamot május 30-án, pénteken délután 5 órakor kezdődő nyilvános vita-előadás fejezi be a városi zenekola dísztermében.

Előadó: dr. Gacsályi Sándor tanterületi főigazgató, az előadás címe: Háború és béke. A nyilvános vita-előadásra a tanfolyam rendezője ezúton hívja meg a nevelőket és az érdeklődő nagyközönséget.

— Egy új aljegyző és három új irodaszerkező állást rendezésintenek a vármegyénél a központi igazgatásnál. Ma ugyanis az a helyzet, hogy kevesebb a fogalmazási és a kezelési tisztviselő, mint 1886-ban.

— Egymillió és 400 000 forintra biztosítja Hajdú vármegye a vármegye-házát.

— Felrobant játék közben egy gyulaes Farkas János 3 éves gyermek Varjas-tanyai lakos kezében. A robbanás következtében a gyermek felszemére megvakult s fején súlyos sérülést szenvedett. Beszállították a debreceni klinikára.

— Eltűnt szülői lakásáról, mert megdöngölték ifj. Nagy Miklós 18 éves józsai lakos. A fiatal fiúnak nyoma veszett. A szülői bejelentésre a rendőrség megindította a nyomozást felkutatására.

— A Debreceni Orvosgyógyintézet május 29-én, csütörtökön délután 6 órakor tartja XI. tudományos ülést a belklinikai tanteremben. Tárgyszorozat: Bemutatók: dr. Orbán Lajos: Psychalgia. Dr. Sántha Kálmán: Operált agyi tuberculom, Előadás: Dr. Sori István: Allergiás gastritis tüdőgümőkórosoknál. Kelenhegyi Márton: Fedett bélsérülések.

— Meghalt Budapesten Kalmár Tibor zeneszerző, dalköltő.

Utépítés a 3 éves tervben

Hetven kilométernyi bekötő utat építenek a hároméves terv során Hajdú vármegyében. A közlekedésügyi minisztérium terveit tegnap Kálmán Ferenc elnökletével tárgyalta a megye Nemzeti Bizottsága és elfogadta. Ma a vármegye törvényhatósági bizottsága foglalkozik az utépítéssel. A tegnapi közgyűlésen O. Szabó Gábor kifogást emelt a terv egyik része ellen: Hajdúböszörmény város munká- és igazgató hozzájárulással a balmazújváros-nánási utat kívánják kiépíteni, holott a tiszacselegi út kiépítése sürgetőbb a bözörményieknek. A kiosztott földet a tiszacselegi út mellett vannak a balmazújváros-nánási út kiépítése inkább egyéni érdek, mint közérdek.

— Moszkvában felhőkarcoló építést tervezik. Nyolc óriási épület emelnek, amelyek közül az egyik 32 emeletes és ez lesz Európa legmagasabb háza.

— Kállay Miklós eltűnt Capri-ból. Gőndör Ferenc hetilapjának, az amerikai „Az Ember”-nek jelentése szerint Kállay Miklós volt miniszterelnök április 19-én öszszecsomagoit és ismeretlen helyre távozott Capri szigetéről.

— A kanadai képviselőház törvényjavaslatot fogadott el, melynek értelmében az angol királynak nem lesz vétőjoga a kanadai parlamentől elfogadott törvényekkel szemben.

— Csáky Sándor volt pestszent-erzsébeti azelőtt debreceni városi tanácsnokot a budapesti népbíró-ság másfélévi börtönrre ítélte a pestszent-erzsébeti gettózás körüli magatartása miatt.

— Az 1946-47. költségvetésévrre kivetett ebadó f. hó 31 napjáj a városi adóhivatal földszint 57-es számú szobájában befizetendő. Az ebadó befizetés csak a f. évi oltási bizonyítvány felmutatása mellett eszközölhető. Aki az ebadó befizetést a fenti határidőben nem eszközölné, az kihágást követ el és a bírságot von maga után. Városi Tanács.

— Meghívó. A Debreceni Jótékony Nőegylet közgyűlést június 5-én, csütörtök délután 5 órakor árvaháza tanácstermében (Magoss György tér 10. sz.) tartja. Ez a közgyűlés a határozatképtelenség okából meg nem tarthatott május hó 27-ik napi közgyűlés tárgyszorozata felét a megjelntek számára tekintet nélkül határozatképes.

— DHV. villamos hirdetőmenny. Május 29-től kezdődően, egyelőre 2 heti próbaidőre a MÁV p. u. 1-től 5 óra, az egyetemi klinikák-tól 5.20 indulással, a Budapest felől érkező, illetőleg Budapest felé induló gyors és Nyiregyháza felé induló személyvonathoz külön villamoskocsit indítunk. DHV. Üzletigazgatósága.

* Fekvő betegek kedvelik a Ferenc József keserűvizet, mert emésztésüket előnyösen szabályozza.

— 12 betörést ismert be két fiataloktól. A debreceni rendőrség őrizetbe vett két fiataloktól betörőt, akik belsmerő vállomások szerint 12 kirakatbetörést követtek el a városban. Többek között Pethő Lajos Szent Anna u. bérházban levő üzletébe, a Hangya. Honvéd és Péterfia u. sarkán levő üzletébe, a Széchenyi u. 6. szám alatti hírlapirodába, egyik főutcái déligyümölcsüzletbe, a Kossuth u. 22. sz. alatti bérházba törtek be és vittek el nagyobb értékű árut.

— A népbíróóság ötös tanácsa június 3-án, kedden fogja tárgyalni a Burgundia u. 4. sz. helyiségében Faddy Ottómar ügyét. Tarkintettel a terem igen csekély befogadóképességére, a terembe csak belépőjeggyel lehet lépni, melyek nagyon korlátozott számban az ítéltábla irodaigazgatójánál (Simonffy u. 10. I. em. 23. ajtó) igényelhetők június 2. napján, hétfőn délelőtt 9-11 óra között.

Megjegyzés

Kommunista lapársunk írja: A Magyar Kommunista Párt politikai bizottsága elhatározta, hogy javasolni fogja a kormány-nak: a vagyondezsma alsó határát 15 holdról 25 holdra és 50.000 forintról 75.000 Ft-ra emelje fel. A gyanútlan olvasó eszerint azt hihetné, hogy a kormánynak volt elhatározott szándéka a 15 holdon felüli földtulajdonosok és az ötvenezer forint érték feletti vagyonok megdezsálására. Mi azonban tudjuk, hogy a kormány eddig semmiféle vagyondezsma nem határozott el és ennek folytán semmiféle határt nem szabott a vagyondezsma illetően. Most tehát úgy áll a dolog, hogy az MKP saját követelésének lényeges megváltoztatását követeli — aítól a kormánytól, mely az előzöt sem tárgyalta meg.

Ettől eltekintve igen érdekes, hogy az MKP rövid pár nap alatt megmáslította a maga álláspontját a vagyondezsma alsó határát illetően. Ez idő alatt nyilván a derek kommunista falujárók is megtudták, hogy a 20 holdas parasztnak sem fenéktig tejfel és az 50.000 forint vagyonnal rendelkezők sem járnak luxusautón. A parasztság anyagi viszonyainak további szorgos vizsgálatát egyéb ként jó szívvel ajánljuk koalíciós barátaink figyelmébe!

— A MEFESZ az év nyarára diák-ösorét szervezett meg európai államok és Magyarország között. Egyetemi hallgatók jönnek Magyarorszára külföldi államokból és magyar egyetemi hallgatók mennek külföldre. A DESZ külügyi osztálya ez ügyben felvette a kapcsolatot a MEFESZ külügyi osztályával. Eideig a következő országokba mehetnek magyar egyetemi hallgatók: Jugoszlávia, Bulgária, Albánia, Svédország, Olaszország, Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria, Románia. A külügyi osztály ezután is felhívja az érdeklődőket, hogy kérvényüket legkésőbb május 31-ig adják be a külügyi osztályhoz. A kérvényhez a következő iratok kelljenek: Életrajz; Születési anyakönyvi kivonat; Illetéssel bizonyítvány, két darab rendőri látamozóltó fénykép, az iratokat a DESZ külügyi vezetőjének (Molnár János óh) kell átadni. Mivel a kiutazók száma erősen korlátozott, az iratokat és a kérvényt lehetőleg pontosan adják be az érdeklődők.

— Mikorposz közszolgálati ügydarab verestára 10 éves telen elköborolt, aki tud róla jelentse a városi elsőfoku közigazgatási hatóságnál (Kossuth utca 20.) fsz 46/b. számú szobában.

— Felhívom mindazon debreceni lakosok, akiknek szántóföld ingatlannak Hajdúszoboszló város határában van, hogy az 1947-48. gazdasági évrre a gazdálatszám előkészítéséhez földterületek nagyságának bejelentését az illetékes hatóságnál haladéktalanul tegyék meg. Ezzel a hatósággal.

— Betörések, lopások. Felőre ismeretlen tettes a honvédkerületi parancsnokság Péterfia utcai rakatárát és egy táskafiókpet ellopott. — Értékes órárt lopott besurranó tolvaj Szikszai Sándorné Bajcsy-Zsilinszky-utca 7. lakosától. — Feszítősánc betörők behatoltak Kovács Sándor félsz. hentesmester üzletébe és onnan 4000 forint értékű illóágot és húsrút vittek el — Alkúlosok betörték Márton Gyula Kassa u. 12. szám alatti lakásáról 500 forint értékben rádióalkatrészeket, műszereket lopott.

GYASZROVAT

Balogh Józsefné Bagi Rózália

élete 71-ik évében hosszas betegség után elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 3 órakor lesz az alagsorban tartandó református egyházi szertartással. Gyászolják gyermekeit, unokáit és kiterjedt rokonsága. Lakás: Burgundia u. 20.

A Mindenható Isten akaratában megnyugodva, mely fájdalommal jelentük, hogy egyetlen gyermekünk

Kreiter Zoltán Antal

3 és fél éves korában visszaadta lelket teremtőjének, temetése 29-én du. 4 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből a róm. kat. szertartás szerint Gyászolják: bábanatos szülei nagyszülei, ke. resztzülei, nagybátyjai, nagy-nénjei és kiterjedt rokonsága. Lakás: Bercsenyi u. 35. Minden külön értesítés (gyászlap) helyett. — Csirka jemetkezési vállalat.

Szörmebundák megóvását

molykár ellen teljes felelősséggel, biztosítással vállalják az alábbi szücs mesterek; a debreceni szücs szakosztály által megállapított díjakért:

Boros Sándor Piac u. 20.	Kiss János Piac utca 41.
Ferge Margit Piac utca 78.	varga Kozma Béla Piac u. 18.
Jakab Antal Kossuth u. 25.	Nagy Márton Piac utca 59.
Jámbor Lajos Batthyány u. 2.	Nagy József Szent Anna utca 3.
Katona Vilmos Simonffy u. 2.	Szabó Béla Piac utca 75.

Bútor festés, BALOGH Csapó-utca 55.

Gyapjú kulikabát minden színben a Fábíán Modellházban, Piac-utca 43. sz.

